

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/40/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823010241
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5823010241.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudkýň Mgr. Anny Mihálikovej a JUDr. Evy Kyselovej, na verejnom zasadnutí konanom 17. júna 2025 prejednal odvolanie podané obžalovaným A. B. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4T/40/2023 z 30.1.2025 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4T/40/2023 z 30.1.2025 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

ako rodič v meste C. D. a všade tam, kde sa zdržiaval v období od 1.7.2022 do 30.9.2023, napriek zákonnej povinnosti vyživovať svoje dieťa, ktorá mu ako rodičovi vyplýva priamo zo Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v platnom znení, ako i napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 12P/21/2020-115 zo dňa 26.11.2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoP/9/2021-155 zo dňa 25.3.2021, právoplatným a vykonateľným dňa 19.4.2021, bol zaviazaný prispievať na výživu svojho syna A. B., nar. X.XX.XXXX, sumou vo výške 130,- eur mesačne a na výživu svojej dcéry E. F. B., nar. XX.X.XXXX, sumou vo výške 120,- eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej matky, tak túto svoju vyživovaciu povinnosť si zo subjektívnych dôvodov v uvedenom období neplnil včas a v plnej výške, počas skúmaného obdobia zaplatil výživné v mesiaci júl 2022 vo výške 60,- eur, v mesiaci august 2022 vo výške 60,- eur, v mesiaci september 2022 vo výške 60,- eur, v mesiaci október 2022 vo výške 60,- eur, v mesiaci november 2022 vo výške 60,- eur, v mesiaci december 2022 vo výške 250,- eur, v mesiaci január 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci február 2023 vo 4T/40/2023 výške 60,- eur, v mesiaci marec 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci apríl 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci máj 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci jún 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci júl 2023 vo výške 60,- eur, v mesiaci august 2023 vo výške 60,- eur a v mesiaci september 2023 vo výške 60,- eur, čím mu takto vznikol dlh na výžinom voči oprávnenej matke G. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. I. XXX, vo výške

2 452,82 eur a takto konal aj napriek tomu, že v rozhodnom období pracoval v obchodných spoločnostiach - od 30.8.2022 do 16.9.2022 v spoločnosti Košická doprava s.r.o., od 1.10.2022 do 22.10.2022 v spoločnosti White Taxi s.r.o., od 24.10.2022 do 7.11.2022

v spoločnosti Hemima s.r.o., od 14.11.2022 do polovice februára 2023 brigádniccky pracoval v Holandsku, od 28.2.2023 do 28.3.2023 v spoločnosti A-ctvie s.r.o., od 21.3.2023 do 25.3.2023 v spoločnosti Hey s.r.o., a od 1.4.2023 do 11.5.2023 v spoločnosti LUMINDS s.r.o., a od mája 2023 pracuje pre spoločnosť Bolt a mal príjem, pričom v období od 28.9.2022 do 23.10.2022 bol evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, z ktorého bol pre nespôluprácu s úradom vyradený.

Za súdený trestný čin bol obžalovaný odsúdený podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný. V písomných dôvodoch podaného odvolania prostredníctvom svojej obhajkyne uviedol, že sa necíti byť vinný zo spáchania skutku opísaného v rozsudku a je toho názoru, že prvostupňový súd rozhodol nesprávne, keď ho uznal vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., pretože skutok nie je trestným činom. Je toho názoru, že predmetný rozsudok je neurčitý a nepresvedčivý. Súd vo výroku o vine síce uvádza, že obžalovaný úmyselne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom A. a E. F., ale z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, na základe akých dôkazov súd vyhodnotil konanie obžalovaného za úmyselné, a teda dospel k záveru o naplnení subjektívnej stránky súdeného trestného činu. Považuje za nedostatočné konštatovanie súdu uvedené v odôvodnení rozsudku, že obžalovaný bol schopný uhrádzať súdom určené výživné, nakoľko súd mal z jeho výpovede za preukázané, že v súdenom období pracoval a mal pravidelný mesačný príjem. Súd síce poukázal na jednotlivé zamestnania a príjem uvádzaný vo výpovedi obžalovaným, avšak podľa jeho názoru sa v potrebnom rozsahu nezaoberal výdavkami obžalovaného na jeho základné životné potreby, a to vo vzťahu k dosahovanému mesačnému príjmu v súdenom období a tiež sa nezaoberal výdavkami matky G. B. na mal. deti A. a E. F. z hľadiska ich odôvodnenosti a primeranosti na účely zistenia zavineného konania obžalovaného opísaného v obžalobe. Je tiež toho názoru, že sa súd nedostatočne vysporiadal s obhajobou obžalovaného, keď bez presvedčivého zdôvodnenia v rozsudku vyhodnotil v jeho neprospech ním tvrdené skutočnosti a okolnosti podstatné pre spravodlivé rozhodnutie. Zdôraznil, že v súdenom období si plnil vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom vo výške, akú mu dovoľoval jeho mesačný príjem, ktorý sa podstatne znížil bez jeho zavinenia, nakoľko ho z práce v Holandsku v júli 2022 z dôvodu znižovania stavu zamestnancov prepustili. Snažil sa súdu zdôvodniť aj následnú častú zmenu svojich zamestnávateľov, a to tým, že vôbec nebolo jednoduché, a to ani pri vynaložení všetkého úsilia, rýchlo si nájsť takú vhodnú prácu, ktorá by mu zabezpečila mesačný príjem postačujúci na zaplatenie určeného výživného, jeho základných životných potrieb a mohol ju zároveň riadne vykonávať vzhľadom na jeho zdravotný stav. Na prelome mesiacov október a november 2023 si našiel zamestnanie v spoločnosti ALL4Cars, s.r.o., IČO: 50444379, kde vykonával prácu taxikára s čistým mesačným príjmom cca 750,- eur. Z tohto príjmu bol už schopný pravidelne uhrádzať určené výživné vo výške 250,- eur mesačne na obe maloleté deti a túto povinnosť si splnil už za mesiac október 2023 a riadne si ju plní naďalej. Dovtedy v súdenom období takýto príjem za svoju prácu nedosahoval. Namietla tvrdenie súdu v odôvodnení rozsudku, že v spoločnosti A114Cars, s.r.o. pracuje od mája 2023, nakoľko on vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uvádzal, že v tejto spoločnosti pracoval od novembra 2023. Je si plne vedomý zákonnej vyživovacej povinnosti voči svojim deťom a nemá k nej ľahostajný postoj. Vždy sa snažil riadne pracovať a zabezpečovať potreby svojej rodiny, a to aj napriek neskorším nezhodám so svojou bývalou manželkou a matkou ich detí. V živote každého človeka však môže dôjsť aj k negatívnym zmenám v pracovnej oblasti ako aj po zdravotnej stránke, kedy je ťažšie si plniť riadne všetky svoje finančné povinnosti. Trestný zákon na uvedené prihliada pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy tak, že vyžaduje zavinené neplnenie si vyživovacej povinnosti. Má za to, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané zavinené konanie obžalovaného v zmysle obžaloby, a preto konanie obžalovaného nie je trestným činom. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolania navrhol, aby Krajský súd v Žiline zrušil rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 30.1.2025, sp. zn. 4T/40/2023 vo všetkých výrokoch a sám rozhodol tak, že obžalovaného A. B. oslobodí spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por., pretože skutok nie je trestným činom.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por. Odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

K výroku o vine

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom, ako aj dôkazy prípustné podľa § 119 ods. 5 podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami. Aj podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný A. B.. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdeného trestného činu zistenia, ktoré sú správne a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. aj podľa názoru krajského súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedeného zákonného ustanovenia.

Odvolací súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Obžalovaný odvolanie založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Krajský súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje nasledovné.

Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe zákona a nie je viazaná na to, či o povinnosti platí výživné a o jeho výške a splatnosti rozhodol súd v civilnom súdnom konaní. V trestnom konaní sa súdom posudzuje otázka viny, pričom súd nie je viazaný rozhodnutím súdu v civilnom konaní, avšak toto rozhodnutie posudzuje ako dôkaz. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok a rodičom je uložená povinnosť, aj keď na úkor svojho minima, ju plniť a má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Zároveň je potrebné, aby súd pri rozhodovaní prihliadal aj na osobnú starostlivosť o dieťa niektorým z rodičov, keďže táto skutočnosť má nepochybne vplyv i na určenie výšky výživného. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča v čase vyhlásenia rozsudku, v prípade rozhodovania za čas minulý sa rozsah určuje podľa schopností a možností v čase, v ktorom sa výživné priznáva.

Treba zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť medzi členmi rodiny sa opiera o jednu zo základných zásad rodinného práva zakotveného v čl. 4 Základných zásad Zákona o rodine, podľa ktorej všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Predmetom vyživovacej povinnosti je plnenie výživného. Zákon chápe pojem výživné dosť široko a jeho obsah možno vyjadriť tak, že tu nejde len o výživu v úzkom slova zmysle, ale o všetky potreby nevyhnuté pre život človeka. Zákon o rodine uvádza v § 75 ods. 1 dve všeobecné podmienky, z ktorých súd vychádza pri určovaní výživného: 1.) odôvodnené potreby oprávneného a 2.) schopnosti a možnosti povinného. Do odôvodnených potrieb treba rátať nielen výživu, ale aj ošatenie, bývanie, kultúrne a športové potreby. Potreby oprávnených osôb sú rôzne aj podľa veku, zdravia a aj podľa ich vlastných zárobkových a majetkových možností. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť rodičov voči deťom, súdna prax vychádza zo zásady, že životná úroveň detí má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Preto rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa priamo závisí od celkovej životnej úrovne rodičov. Schopnosti a možnosti povinného ovplyvňuje nielen faktický príjem z práce, ale aj reálne možnosti tejto osoby uplatniť sa v pracovnom procese podľa svojej kvalifikácie a svojich schopností. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd prihliadne na schopnosti a možnosti povinného aj vtedy, keď sa povinný vzdá bez dôležitého výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Týmto sa sleduje zámer zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že povinný si nájde zamestnanie s nízkym platom v domnienke, že ho potom nemožno postihnúť. Preto treba prihliadať na to, či povinný neopustil bezdôvodne zamestnanie pre neho výhodné a poskytujúce mu väčší príjem, aby dosiahol zníženie základu, z ktorého sa určuje výživné. To isté platí aj o právnom úkone povinného, ktorý sa dobrovoľne zriekne majetku, aby aj za cenu vlastného ochudobnenia nepriaznivo postihol oprávnenú osobu.

Pri hodnotení možností a schopností na strane povinného rodiča zákon v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vychádza z tzv. zásady potenciality príjmov. Určujúcim je nielen to, čo povinný skutočne zarobí, dosiahne, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Opätovne treba pripomenúť, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu.

Z uvedených dôvodov je potrebné skúmať, pokiaľ povinný rodič nedosahuje príjem, čo je dôvodom takéhoto stavu a či povinný na tomto stave nesie vlastné zavinenie.

Ani krajský súd sa nestotožnil s obhajobou obžalovaného, že v súdnej trestnej veci nebolo preukázané zavinené konanie v zmysle obžaloby, že nebol preukázaný jeho úmysel neplatiť výživné svojim maloletým deťom.

Okresný súd pri uznaní viny vychádzal z kľúčového dôkazu – výpovedí G. B. - matky maloletých detí a zároveň oprávnenej osoby, k rukám ktorej je obžalovaný povinný platiť výživné. Okresný súd nezistil indície svedčiace o nepravdivosti jej tvrdení o skutočnostiach rozhodných pre posúdenie viny. Táto svedkyňa v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní logicky, v časovej nadväznosti, bez odchýlok v podstatných bodoch, reprodukovala udalosti súvisiace s prejednávanou vecou. Okresný súd nemal pochybnosti o hodnovernosti tejto svedkyne i preto, lebo skutočnosti, ktoré uvádzala, boli potvrdené i ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä listinnými dôkazmi týkajúcimi sa osobných a majetkových pomerov obžalovaného.

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu s prihliadnutím na uvedené skutočnosti dospel k jednoznačnému záveru, že bolo v možnostiach a schopnostiach obžalovaného platiť na maloletého syna A. sumu 130,- eur mesačne a na maloletú dcéru E. F. B. sumu 120,- eur mesačne. V trestnom konaní bolo bez pochybností preukázané (výpoveďou svedkyne G. B. v spojení s údajmi obsiahnutými v spise Okresného súdu Námestovo sp. zn. 3P/43/2022), že odôvodnené potreby maloletých jednoznačne odôvodňujú určenú výšku výživného, ktorá bola odstupňovaná podľa ich veku a osobných potrieb. Krajský súd dáva obžalovanému do pozornosti, že pod odôvodnenými potrebami je nutné chápať nielen bežné denné potreby, ktoré reflektujú konkrétnu životnú situáciu, ale aj mimoriadne potreby, ak sa preukáže ich opodstatnenosť a kumulatívne ich úhradu dovoľujú možnosti a schopnosti rodičov. Niet nijakých pochyb, že maloleté deti v kritickom čase navštevovali prvý, resp. druhý stupeň základnej školy, kde sú potrebné výdavky na rôzne školské pomôcky, zošity, učebnice, školské obedy, družinu. Je tiež nepochybné, že výdavky sú potrebné aj na stravu v domácom prostredí, na oblečenie, obuv, drogériu, mimoškolské aktivity; deti chodia na hudobnú, za ktorú im matka platí 240,- eur ročne. Treba prihliadnuť aj na podstatnú skutočnosť, že o maloleté deti sa stará výlučne ich matka G. B.. Okrem výživného obžalovaný neprispieva deťom nijakou formou. Obžalovaný nie je s deťmi v osobnom kontakte. Podľa vyjadrení matky deti s obžalovaným telefonovali asi pred rokom. Matka tiež uviedla, že pracuje v spoločnosti Vitamin Orava, kde dosahuje 600,- eur až 650,-eur mesačne. Keby nepoberala náhradné výživné, tak nevie, ako by sa zmestila do finančného limitu, nakoľko platí nájomné vo výške 350,- eur. Podľa vyjadrení matky žije s maloletými deťmi normálnym spôsobom života. Pomáhajú jej aj rodičia, ale niečo také ako výlety, darčeky by si nemohli dovoliť. Súd prvého stupňa správne ustálil aj obdobie neplatenia vyživovacej povinnosti, a to od mesiaca júl 2022 do mesiaca september 2023, keďže od 1.10.2023 preukázateľne platí výživné na obidve maloleté deti vo výške 250,- eur mesačne. K výške zameškaného výživného treba uviesť, že obžalovaný mal v kritickom období uhradiť zameškané výživné vo výške 3 750,- eur (15 mesiacov 250,- eur). Za uvedené obdobie zaplatil 1 090,- eur. Výška zameškaného výživného predstavuje sumu 2 660,- eur. Okresný súd ustálil výšku zameškaného výživného na sumu 2 452,82 eur, čo už na prvý pohľad evokuje, že nemôže ísť o správnu sumu. Krajský súd v odvolacom konaní nemohol zmeniť skutkové zistenia súdu prvého stupňa, nakoľko odvolanie podal iba samotný obžalovaný (platí zásada zákazu reformatio in peius).

Obžalovaný, hoci si je vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči svojim maloletým deťom, túto si v žalovanom období riadne a včas neplnil, resp. výživné si minimalizoval a platil v rozsahu nižšom, ako mu bolo určené rozhodnutím súdu. Krajský súd v okolnostiach danej veci poukazuje aj na skutočnosť, že Okresný súd Námestovo rozsudkom, sp. zn. 3P/43/2022 zo dňa 19.1.2023, právoplatným 15.3.2023, zamietol návrh obžalovaného (otca maloletých detí) na zníženie výživného. Okresný súd v uvedenom rozsudku sp. zn. 3P/43/2022 okrem iného konštatoval, „...že otec nepreukázal, že od poslednej úpravy výživného, došlo k takej podstatnej a závažnej zmene pomerov na jeho strane, ktorá by opodstatňovala zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom. Otec sa domáhal zníženia svojej vyživovacej povinnosti s poukazom na skutočnosť, že sa znížil jeho príjem, nakoľko z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu svojich rodičov si bol nútený nájsť si iné pracovné miesto, v dôsledku čoho mal v čase podania návrhu na zníženie výživného zarobiť sumu 85,- eur mesačne ako vodič taxislužby, že súd pri poslednom rozhodovaní o výživnom vychádzal zo sumy 1 050,-eur v čistom, ktorý mal dosahovať u vtedajšieho zamestnávateľa, u ktorého však už reálne nepracoval. Uvedené

skutočnosti však podľa názoru okresného súdu, na ktoré sa otec dovoľával, riadne súdu nezdokladoval. Z lekárskeho správy rodičov otca nebolo zistené ani preukázané, že by títo trpeli takým ochorením, ktoré by si vyžadovalo celodennú starostlivosť o nich, prípadne, že by túto starostlivosť vykonával otec maloletých detí. Naopak, otec sám pred kolíznym opatrovníkom uvádzal, že býva u svojich rodičov, teda nie už v prenajatom byte, ktorým na bývanie neprispieva, pričom nevedel ani len uviesť výdavky rodičov na bývanie a domácnosť. Tiež sa mal vyjadriť, že má zdravotné ťažkosti a to posunutý stavec v chrbtici, z dôvodu ktorého nemôže vykonávať fyzicky náročnú prácu. Toto svoje tvrdenie však rovnako súdu nijako nepreukázal. Z listinných dokladov predložených otcom vyplýva, že tento si po isté obdobia našiel prácu ako vodič, aj keď len na pár hodín týždenne, čo inak podľa názoru súdu vzhľadom na údajné zdravotné problémy s chrbticou, nie je vhodná práca pre otca. Bol teda schopný sa zamestnať, aj keď v porovnaní s predchádzajúcim zamestnaním v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom (pracovník IT spoločnosti a dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie otca) ide o prácu vyžadujúcu si nižšie vzdelanie. Je otázne, či príjem otca ako taxikára skutočne dosahoval takú výšku, ako tvrdil. Podľa názoru súdu si otec mal možnosť nájsť si ďalšiu prácu v ďalšej časti svojho pracovného časového fondu a zvýšiť si tak svoj príjem. Okresný súd v závere konštatoval, že v konaní neboli preukázané skutočnosti odôvodňujúce zníženie výživného, a preto súd návrh otca ako nedôvodný zamietol...“.

Krajský súd, rovnako ako okresný súd, poukazuje na to, že obžalovaný ani v priebehu trestného konania nepreukázal žiadny zdravotný problém, pre ktorý by si nemohol nájsť prácu iného druhu. Nepreukázal ani svoje tvrdenie, že z organizačných dôvodov na strane zamestnávateľa prišiel o prácu. Pokiaľ okresný súd na strane 5 odôvodnenia napadnutého rozsudku nesprávne uvádza, že obžalovaný pracuje od mája 2023 v spoločnosti All4cars, s.r.o. ako taxikár, pričom tam pracuje od novembra 2023, táto skutočnosť nemá vplyv na inak vecne správny a zákonný výrok o vine obžalovaného. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš sp. zn. VK1/RSK/ZAM/2022/1575 zo dňa 30.11.2022 vyplýva, že obžalovaný bol vyradený pre nespôľuprácu z evidencie uchádzačov o zamestnanie tým, že nepredložil úradu kópiu dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, odbor služieb zamestnanosti, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie služieb pre občana zo dňa 5.1.2023 vyplýva, že počas roka 2022 mali voľné pracovné miesta, ktoré mohli obžalovanému ponúknuť. Niet nijakých pochybností o tom, že bolo v schopnostiach obžalovaného platiť výživné vo výške určenej súdom aj vzhľadom na jeho dosiahnutú kvalifikáciu a možnosti uplatnenia sa v pracovnom procese s poukazom na jeho dosiahnuté vzdelanie. Krajský súd zdôrazňuje zákonnú prednosť výživného pred ostatnými výdavkami povinného rodiča, zdôrazňuje aj mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispieje na potreby a výživu maloletého dieťaťa.

Všeobecne treba pripomenúť, že výpoveď obžalovaného je dôkazom rovnocenným s ostatnými dôkazmi. Obsah výpovede obžalovaného je zároveň formou jeho obhajoby, pričom krajský súd neopomína, že obžalovaný sa môže brániť spôsobom, ktorý uzná za vhodný, a teda i tvrdeniami, ktoré sa nezakladajú na pravde. Pravdivosť tvrdení obžalovaného je však potrebné vyvrátiť procesne relevantnými dôkazmi a zistením skutkového stavu veci, o ktorom nie sú pôvodné pochybnosti, a dôkazmi, ktoré zároveň vyvracajú výpoveď a obhajobu obžalovaného.

Úlohou trestného súdu nie je posudzovať obhajobu obžalovaného, ale rozhodovať o jeho (ne)vine, pričom musí samozrejme hodnotiť ako dôkaz aj výpovede obžalovaného a ich vierohodnosť. Obžalovaný v danom prípade nebol schopný zabezpečiť ani jediný dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že súdený skutok nespáchal, ale len sponchyboval zákonnosť a výpovednú hodnotu zabezpečených a vykonaných usvedčujúcich dôkazov, resp. namietal ich hodnotenie.

K výroku o treste

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším občanom – potenciálnym

páchateľom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela (retribúcia).

Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu sa stotožnil so záverom okresného súdu, pokiaľ ide o druh a výmeru trestu, ktorý za súdenú trestnú činnosť uložil obžalovanému.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 2 Tr. zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody.

Podľa § 34 ods. 3 Tr. zák. trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatela o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatela alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery za trestné činy podľa § 213, § 233, § 237, § 254, § 261, § 262, § 266, § 276 ods. 4, § 277 ods. 4, § 277a ods. 3, § 326, § 330 a 334, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie, súd prihliada aj na to, aby trest zabezpečil ochranu finančných záujmov Európskej únie. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

Krajský súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že v prípade obžalovaného existuje jedna poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Tr. zák. Neexistuje u neho žiadna priťažujúca okolnosť podľa § 37 Tr. zák.

V okolnostiach danej veci krajský súd dospel k názoru, že trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní dva roky, je spravodlivým a objektívnym obrazom, zodpovedajúcim potrebám individuálnej aj generálnej prevencie, pričom takto uložený trest v plnej miere odzrkadľuje možnosť nápravy a pomery obžalovaného. Obžalovaný neplatil riadne a včas výživné po dobu pätnásť mesiacov, počas ktorej bola matka nútená požiadať o náhradné výživné. Nebezpečnosť konania obžalovaného spočíva predovšetkým v tom, že hoci má voči svojim maloletým deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť, túto si riadne a včas neplnil a o svoje deti sa ani iným spôsobom nestaral, nezaujímal sa o ne, čím vlastne priamo ohrozoval ich zdravý duševný a telesný vývoj.

Odvolač súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom rozsudku, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.